

Datum: 1. 3. 2023

Povzetek poročila delovne skupine za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja za leto 2022

1. Uvod

— Za umestitev slovenskega znakovnega jezika (v nadaljevanju: SZJ) v vzgojno-izobraževalni sistem je v letu 2021 z delom začela Delovna skupina za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja (v nadaljevanju: delovna skupina).

Namen delovne skupine je pripraviti predlog posodobitve sistema predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja gluhih in naglušnih otrok, učencev, dijakov in udeležencev izobraževanja odraslih.

Sklep o imenovanju delovne skupine¹ določa člane delovne skupine in plačilo sejin ter povračilo potnih stroškov članom, opredeljuje naloge delovne skupine, določa rok za pripravo predloga akcijskega načrta in ureja poročanje o opravljenem delu. Oktobra 2021 je bil s sklepom² sprejet Akcijski načrt za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja³ (v nadaljevanju Akcijski načrt). Skladno s 3. členom sklepa o imenovanju delovna skupina najmanj enkrat letno pripravi poročilo o opravljenem delu, ki (skladno s sklepom o sprejetju Akcijskega načrta) vsebuje tudi poročilo o stanju realizacije Akcijskega načrta, in ga posreduje ministru.

¹ Sklep o imenovanju Delovne skupine za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja št. 024-53/2020/1 z dne 18. 12. 2020, 024-53/2020/3 z dne 4. 2. 2021 in 024-53/2020/ z dne 14. 11. 2022

² Sklep o sprejetju Akcijskega načrta za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Razvoj-solstva/Razvoj-in-kakovost/Sklep_akcijski-nacrt.pdf

³ Priloga: Akcijski načrt https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Razvoj-solstva/Razvoj-in-kakovost/Priloga_akcijski-nacrt.pdf

2. Kratek povzetek poročila

Delovna skupina se je v letu 2022 sestala na štirih sejah, ki so potekale na daljavo, hibridno in na sedežu ministrstva. Delovna skupina je na svojih sejah spremljala izvajanje nalog, opredeljenih z Akcijskim načrtom, in razpravljala o izvedenih in načrtovanih dejavnostih. Tretja seja je bila v celoti namenjena predstavitvi in razpravi o predlaganem preizkušanju novih oziroma posodobitvi obstoječih modelov učenja in poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ za gluhe in naglušne uporabnike SZJ. Članstvo v delovni skupini se je zaradi kadrovske spremembe na enem od zavodov, ki izvajajo programe za gluhe in naglušne, in na ministrstvu spremenilo, kar je razvidno iz spremembe sklepa o imenovanju delovne skupine v letu 2022.

Aktivnosti, opredeljene v Akcijskem načrtu, ki so jih v letu 2022 izvajali nosilci nalog:

- evalvacijska študija modelov poučevanja in tolmačenja SZJ ter poučevanja slovenščine za gluhe in naglušne;
- zajem podatkov o gluhih in naglušnih v rednih osnovnih in srednjih šolah, priprava metodologije in spletnega obrazca ter zajem podatkov za otroke s posebnimi potrebami, vključene v vrtce;
- analiza podatkov o vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja (v zavodih, ljudskih univerzah in srednjih šolah z oddelki za odrasle);
- razvijanje in preizkušanje novih oziroma posodobitev obstoječih modelov učenja, poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ;
- umestitev učitelja/vzgojitelja za komunikacijo v SZJ in učitelja izbirnega predmeta SZJ v pravilnike, ki urejajo izobrazbo strokovnih delavcev v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah v ustrezne pravilnike, ki urejajo izobrazbo učiteljev oziroma vzgojiteljev;
- razvijanje in preizkušanje novih oziroma posodobitev obstoječih modelov učenja, poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ;
- umestitev učitelja/vzgojitelja za komunikacijo v SZJ in učitelja izbirnega predmeta SZJ v pravilnike, ki urejajo izobrazbo strokovnih delavcev v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah v ustrezne pravilnike, ki urejajo izobrazbo učiteljev oziroma vzgojiteljev;
- razvijanje in izvajanje programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in ravnateljev v vzgoji in izobraževanju za delo z gluhi in naglušnimi;
- priprava podlag za certificiranje znanja SZJ;
- razvijanje didaktičnih in učnih gradiv za gluhe in naglušne, podprtih s kretnjo, in gradiv za starše;
- predstavitev zmožnosti govornih tehnologij in SZJ, ki bi jih lahko uporabili v šolskem prostoru;
- preučevanje in analiza trenutnega stanja, tuje prakse in pregled literature ter iskanje možnosti za spremembo obstoječih ter uvedbo dodatnih prilagoditev nacionalnega preverjanja znanja ter zaključnih izpitov in mature za gluhe in naglušne, uporabnike SZJ;
- promocija učenja, poučevanja in tolmačenja SZJ – sodelovanje pri organizaciji mednarodne konference na temo zgodovine gluhih v Ljubljani in Zagrebu in s tem krepitev prepoznavnosti, ugleda in dviga kompetenc učiteljev gluhih;
- koordiniranje in spremljanje izvajanja aktivnosti kot stalna naloga delovne skupine.

3. Pregled dejavnosti delovne skupine v letu 2022

a) Sestava delovne skupine

Delovna skupina je začela delovati januarja 2021. V delovni skupini je bilo prvotno 16 članov in ena nadomestna članica. V letu 2022 je bila imenovana nova članica delovne skupine kot predstavnica zavodov, ki izvajajo vzgojo in izobraževanje za gluhe in naglušne, zato je od novembra 2022 je v delovni skupini 17 članov in ena nadomestna članica. Sestavljajo jo predstavniki strokovne javnosti – trije strokovni delavci javnih zavodov, ki izvajajo vzgojno-izobraževalne programe za gluhe in naglušne, visokošolski sodelavec na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: PeF UL), strokovni delavki Zavoda Republike Slovenije za šolstvo (v nadaljevanju: ZRSŠ), predstavnik Zavoda Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik (v nadaljevanju: ZZTSZJ), predstavnik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije (v nadaljevanju: ZDGNS) in enajst predstavnikov ministrstva.

b) Seje delovne skupine

Delovna skupina se je v letu 2022 sestala na štirih sejah. Seje so potekale na daljavo, hibridno in na sedežu ministrstva.

Skladno s sklepom so zunanji člani delovne skupine upravičeni do sejnine, če seja poteka izven njihovega rednega delovnega časa oziroma če v času seje koristijo dopust. Za izplačilo sejin je ministrstvo v letu 2022 izplačalo 600 evrov.

Na vseh sejah delovne skupine so sodelovale tolmačke SZJ Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik. Za zagotavljanje storitve tolmačenja je ministrstvo na podlagi veljavne tarife za tolmače SZJ⁴ v letu 2022 zagotovilo 792,90 evrov.

c) Izvajanje nalog delovne skupine

Naloge delovne skupine, ki so določene s sklepom o imenovanju so:

- obravnava trenutnega stanja ter strokovnih izhodišč;
- oblikovanje predloga umestitve SZJ v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja in predlogov s tem povezanih sprememb predpisov;
- promocija učenja in poučevanja SZJ;
- načrtovanje in spremljanje aktivnosti, potrebnih za realizacijo prej naštetih nalog;
- priprava predloga akcijskega načrta (že realizirano v 2021).

Delovna skupina se je pri obravnavi trenutnega stanja ter strokovnih izhodišč na sejah seznanila z izobraževanjem na Evropski šoli Ljubljana o položaju jezikov v izobraževalnem procesu, kar je predstavitev ravnateljica Evropske šole Ljubljana. Delovna skupina je na svojih sejah spremljala izvajanje nalog, opredeljenih z Akcijskim načrtom in razpravljala o izvedenih in načrtovanih dejavnostih. Tretja seja je bila v celoti namenjena predstavitvi in razpravi o predlaganem preizkušanju novih oziroma posodobitvi obstoječih modelov učenja in poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ za gluhe in naglušne uporabnike SZJ.

4. Realizacija Akcijskega načrta

Akcijski načrt opredeljuje štiri sklope nalog in za vsak sklop cilje ter pričakovane učinke, pa tudi vrsto predvidenih aktivnosti z navedbo kazalnikov, nosilcev, roka oziroma časovnega okvira in finančnih sredstev (skupaj z ukrepom in proračunsko postavko) za posamezno leto v obdobju 2021–2024.

Sklopi nalog, opredeljeni v Akcijskem načrtu:

1. Analiza stanja in mehanizmi sprotne spremljave

⁴ Tarifa za tolmače slovenskega znakovnega jezika (Uradni list RS, št. 106/12, 167/21 in 53/22)

2. Naloge, povezane z vzgojno-izobraževalnimi programi za gluhe in naglušne
3. Promocija učenja in poučevanja SZJ
4. Načrtovanje, usmerjanje in spremljanje aktivnosti

V letu 2022 so se v skladu z Akcijskim načrtom izvajale naslednje aktivnosti:

a) Sklop 1:

1. *Analiza trenutnega modela učenja in poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja za gluhe in naglušne* (zap. št. 1.1): Izvajanje dveletne evalvacijske študije, PeF UL. V letu 2022 je PeF UL nadaljevala z izvajanjem dejavnosti za evalvacijsko študijo. Obseg realiziranih sredstev: 5.000 eur.
2. *Redno zajemanje in spremljanje podatkov o gluhih in naglušnih otrocih, učencih in dijakih ter odraslih udeležencih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja* (zap. št. 1.2): Sektor za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami (v nadaljevanju: SIOPP) in Sektor za razvoj izobraževanja (v nadaljevanju: SRI) sta pripravila metodologijo in spletni obrazec za zajem podatkov o otrocih s posebnimi potrebami v vrtcih in v tem okviru tudi o gluhih in naglušnih. SIOPP je v prvi polovici leta 2022 zajel podatke. Jeseni pa v okviru zajema podatkov o učencih in dijakih s posebnimi potrebami tudi podatke o gluhih in naglušnih. Izvedeno v okviru rednih delovnih nalog SIOPP in SRI.
3. *Analiza podatkov o vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja* (zap. št. 1.3): Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju: ACS) je analiziral podatke o vključenih odraslih v zavode, ki izvajajo prilagojene programe za gluhe in naglušne, ter ljudske univerze (v nadaljevanju: LU) in srednje šole, ki imajo oddelke za odrasle. Poleg tega je ACS zbral podatke o udeležbi gluhih in naglušnih odraslih v programih neformalnega izobraževanja in ugotavljal stališča strokovnih delavcev o njihovem znanju in kompetencah za delo z gluhih in naglušnimi. Splošna analiza je pokazala zelo nizko udeležbo gluhih in naglušnih odraslih v programih formalnega izobraževanja. Na LU je bilo v zadnjih petih letih udeleženih 11 gluhih odraslih (nihče ni bil udeleženec programa Osnovna šola za odrasle), pogostejše so se udeleževali programov neformalnega izobraževanja (začetna integracija priseljencev, študijski krožki, računalništvo, nemščina, knjigovodstvo). Učitelji in drugi strokovni delavci na LU ne poznajo SZJ in so premalo usposobljeni za delo s to skupino udeležencev. V programih srednješolskega izobraževanja je bilo v zadnjih petih letih udeleženih 11 odraslih gluhih in naglušnih, od teh sta bila dva v gimnazijskem, 6 v 4-letnih strokovnih, ostali v programih poklicnega izobraževanja. Na srednjih šolah, v oddelkih za odrasle, več učiteljev in strokovnih sodelavcev pozna SZJ. Obseg realiziranih sredstev: 4.585,20 eur.

b) Sklop 2:

1. *Razvijanje in preizkušanje novih oziroma posodobitev obstoječih modelov učenja, poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ* (zap. št. 2a.2): ZRSŠ je skupaj z zavodi (ZGNL, CSGM in CKSG), ki izvajajo prilagojene programe za gluhe in naglušne, pripravil delovno gradivo o modelih učenja in poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ, ki predstavljajo možnost umeščanja tolmačenja in učenja SZJ ter slovenskega jezika v t. i. prehodnem obdobju, tako v zavodih kot tudi v rednih vrtcih in šolah, ki izvajajo programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo. Modele sta začela preizkušati ZGNL in CSGM s šolskim letom 2022/2023, spremljavo izvaja ZRSŠ. Le-ta poteka v štirih skupinah vrtca ZGNL, v 2. razredu enakovrednega izobrazbenega standarda osnovne šole ZGNL (7 gluhih in naglušnih učencev, dva sta uporabnika SZJ) in CKSG Maribor (kombinacija 1. in 2. razreda) ter v 9. razredu Osnovne šole Cerkno, kjer je v program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo vključena učenka, uporabnica SZJ. Vzgojno-izobraževalno delo v zavodih poteka ob stalnem timskem sodelovanju učiteljev/vzgojiteljev in strokovnega delavca, ki izvaja tolmačenje oziroma komunikacijo v SZJ. Ob tem poteka tudi skupno načrtovanje, izdelava didaktičnega materiala. Poleg tega se za vsakega posameznega učenca nadgrajuje

tudi njegov slovar usvajane besedišča v besedi in kretnji. Učenje SZJ za učence, uporabnike SZJ poteka v času specialno-pedagoške dejavnosti komunikacija. Nadgrajujejo ga pri posameznih predmetih z usvojenimi novimi pojmi, s poudarkom na slovenščini in hkrati ob uporabi učbenika SZJ – Me razumeš. Obseg zagotavljanja tolmačenja se je v primerjavi s prejšnjim šolskim letom povečal, prav tako tudi obseg ur za ločeno poučevanje gluhih učencev, na ZGNL so s šolskim letom 2021/2022 prvič začeli izvajati ločeno poučevanje za gluhe dijake. Obseg realiziranih sredstev za izvajanje tolmačenja in komunikacije v SZJ v zavodih, ki izvajajo prilagojene programe za gluhe in naglušne, ter rednih osnovnih in srednjih šolah, za ločeno poučevanje ter druge projektne dejavnosti je 682.056,07 eur.

2. Izhodišča za določitev pogojev o izobrazbi strokovnih delavcev za izvajanje predlaganih posodobljenih programskih dokumentov oziroma elementov z ustreznim poučevanjem in tolmačenjem SZJ za gluhe in naglušne (zap. št. 2.a.3): junija 2022 so bili sprejeti pravilniki, ki urejajo izobrazbo učiteljev oziroma vzgojiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnih programih osnovne šole⁵ (v nadaljevanju: OŠ) in srednješolskega (v nadaljevanju: SŠ) izobraževanja (gimnazije⁶, poklicnega in strokovnega izobraževanja⁷) oziroma v programih in prilagojenih izobraževalnih programih za predšolske otroke⁸. Pravilniki opredeljujejo pogoje za vzgojitelje predšolskih otrok oziroma učitelje v OŠ in SŠ za komunikacijo v SZJ ter za učitelja v OŠ za izbirni predmet slovenski znakovni jezik. Izvedba je potekala v okviru rednih delovnih nalog SRKŠ.

3. Razvijanje in izvajanje programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in ravnateljev v vzgoji in izobraževanju za vzgojno-izobraževalno delo z gluhi in naglušnimi (zap. št. 2.b.1):

- a) *Usposabljanja po Katalogu programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2021/2022*⁹:
- ZRSŠ je skupaj s tremi strokovnimi delavkami ZGNL izvedel program usposabljanja Izzivi vzgojno-izobraževalnega dela z otroki z učnimi težavami in posebnimi potrebami (krepitev kompetenc strokovnih delavcev za delo z gluhi in naglušnimi otroki in dijaki v inkluziji). Programa se je udeležilo 23 udeležencev. Cilji usposabljanja so bili poglobiti znanje o pomenu inkluzivnega izobraževanja, pridobiti nova znanja o gluhoti in naglušnosti, praktična znanja o vključevanju gluhih in naglušnih v oddelek na primerih iz prakse. Obseg realiziranih sredstev (sofinanciranja): 1.500 eur.
 - ZGNL je izvedel usposabljanje za komunikacijo v SZJ za strokovne delavce ter za vzgojno-izobraževalno delo z gluhi in naglušnimi: (i) Slovenski znakovni jezik (1., 2., 3. stopnja), število udeležencev: 76 (po stopnjah 28/30/18); (ii) Mednarodne kretnje - International Sign (IS), število udeležencev: 21; (iii) Tolmačenje v pedagoškem procesu, število udeležencev: 20; (iiii) Metode in oblike dela z gluhim ali naglušnim učencem, število udeležencev: 28. Obseg realiziranih sredstev (sofinanciranja): 14.853,98 eur.
 - Drugi izvajalci: Planinstvo za invalide/OPP, s 4 udeleženci in Posvet CPI o dijakih iz ranljivih skupin za svetovalne delavke ter vodstva poklicnih in strokovnih šol, s 30 udeleženci.

⁵ Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole (Uradni list RS, št. 85/22)

⁶ Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnih programih gimnazije (Uradni list RS, št. 87/22)

⁷ Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 87/22)

⁸ Pravilnik o izobrazbi vzgojiteljev predšolskih otrok in drugih strokovnih delavcev v programih za predšolske otroke in v prilagojenih programih za predšolske otroke s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 85/22)

⁹ Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za 2021/2022, <https://paka3.mss.edus.si/katis/Katalogi/KATALOG2122.pdf>

- b) ACS je pripravil 8-urni program splošnega programa andragoškega usposabljanja z naslovom Gluhe in naglušne osebe v izobraževanju odraslih. Program je namenjen ozaveščanju in informiranju vodilnih, strokovnih delavcev in drugih izobraževalcev odraslih o značilnostih te ciljne skupine odraslih in ustreznih pristopih pri delu z njimi, ko se vključujejo v izobraževanje odraslih. Zajema naslednje vsebinske sklope: opredelitev gluhotе/naglušnosti ter vpliv na usvajanje jezika in izobraževanje, znakovni jezik in njegovi uporabniki, ustavne in zakonske pravice gluhih oseb ter formalna organiziranost gluhe skupnosti, načela uspešnega sporazumevanja in dela z gluhihmi/naglušnimi osebami. Pripravljeno je bilo učno gradivo v podporo usposabljanju. Pilotna izpeljava programa je potekala oktobra. Po opravljenem usposabljanju so opravili redno spremljanje zadovoljstva udeležencev, ki so bili z vsebinami usposabljanja, uporabo metod dela in s predavateljico zelo zadovoljni. Pohvalili so tudi dobro pripravljeno učno gradivo in publikacijo o Inkluziji oseb s posebnimi potrebami, ki so jo prejeli na usposabljanju. Organizacijo usposabljanja so ocenili z visoko oceno, izražen je bil tudi predlog, da bi v prihodnje podobno usposabljanje izpeljali za druge ranljive skupine, kot so: avtisti, slepi in slabovidni itd. Obseg realiziranih sredstev: 2.499,01 eur.

Skupen obseg realiziranih sredstev iz 3. točke je 18.852,99 eur.

4. *Certificiranje znanja SZJ in razvijanje javnoveljavnega izobraževalnega programa SZJ za odrasle* (zap. št. 2b.3): Državni izpitni center (v nadaljevanju: RIC) je z različnimi strokovnjaki in deležniki opravil vrsto sestankov in razgovorov, ki so potrebni za pripravo podlag za izvedbo umestitve SZJ v Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO). Pri realizaciji te naloge je nujno sodelovanje z ACS, ki bo razvijal program za učenje SZJ za odrasle v naslednjih letih. Naloga je bila izvedena v okviru rednih delovnih nalog.

5. *Prilagajanje obstoječih in razvijanje novih učbenikov ter drugih didaktičnih in učnih gradiv za gluhe in naglušne ter omogočanje dostopnosti* (zap. št. 2.b.4): v letu 2022 je priprava učnih gradiv, prilagojenih uporabnikom SZJ, potekala v okviru naloge (zap. št. 2a.2) »razvijanje in preizkušanje novih oziroma posodobitev obstoječih modelov učenja, poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ«. Strokovni delavci zavodov pripravljajo učna gradiva, podprta s kretnjo, tudi gradiva za starše (posnetki kretenj, vezanih na obravnavane teme). Obseg realiziranih sredstev: 5.325,00 eur.

6. *Razvijanje digitalnih in jezikovnih orodij ter pripomočkov za gluhe in naglušne otroke, učence, dijake in odrasle ter strokovne delavce ter omogočanje dostopnosti* (zap. št. 2b.6): Sektor za digitalizacijo izobraževanja je organiziral predstavitev Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, o zmožnosti govornih tehnologij in SZJ, ki bi jih lahko uporabili v šolskem prostoru. Predstavili so program Trubar in podporne aplikacije. Orodja za pretvorbo govor-pisanje so zelo uspešna – bolj je pomemben rahel zamik (šest sekund) kot pretvorba v realnem času. Uporabniki so že sodišča in Državni zbor. Glede avatarja za SZJ je v začetni fazi pomemben razvoj korpusa besedil.

7. *Dodatno prilagajanje nacionalnega preverjanja znanja ter zaključnih izpitov in mature za gluhe in naglušne, uporabnike SZJ* (zap. št. 2b.7): RIC je izvajal dejavnosti v sodelovanju s predstavniki ZGNL, ZDGNS in ZZTSZJ. V začetni fazi proučevanja je RIC pripravil analize o številu gluhih učencev oziroma kandidatov – uporabnikov SZJ, ki so v zadnjih letih opravljali nacionalno preverjanje znanja (NPZ) ter splošno in poklicno maturo. Analizirali so tudi vse prilagoditve, ki so jih imeli pri zunanjem preverjanju oz. ocenjevanju znanja. Proučili so tuje strokovne vire o prilagoditvah, ki jih imajo gluhi učenci - uporabniki znakovnega jezika pri formativnem in sumativnem testiranju na državni ravni. Preučevali so dosedanje prilagoditve, ki jih imajo ti dijaki/učenci pri opravljanju zunanjega preverjanja znanja, jih primerjali s tistimi v tujini in razmišljali o možnostih za spremembo obstoječih ter uvedbo dodatnih prilagoditev. Pri tem so izhajali iz osnovnega namena naloge, to je izboljšanja možnosti za gluhe učence/dijake – uporabnike SZJ, za vključitev v višje ravni izobraževanja in za dostop do trga dela. Izhajali so tudi iz osnovnega načela, ki ga upoštevajo pri pripravi prilagoditev za vse skupine učencev in

kandidatov s posebnimi potrebami tako, da prilagoditve ne posegajo v doseganje ciljev in standardov znanja, ki so predpisani z učnimi načrti oziroma s predmetnimi izpitnimi katalogi. Uporabniki SZJ so imeli že doslej in imajo še vedno pri opravljanju NPZ in mature možnost sodelovanja tolmača, ki je lahko tolmačil celotno besedilo. Ostajata odprti vprašanji predhodne seznaitve tolmača z vsebino preizkusa, pri predmetih, kjer bi bilo to potrebno in vprašanje tolmačenja celotnega besedila pri učnih in tujih jezikih. Odgovore nanju bodo pripravili strokovnjaki pred dokončno pripravo navodil za pomočnika tolmača, ki sodeluje pri izvedbi NPZ in mature (teh doslej ni bilo). Potrebno je evidentirati in analizirati težave, ki jih imajo uporabniki SZJ pri reševanju preizkusov znanj in maturitetnih izpitov, kar bo podlaga za nadaljnje delo in pripravo navodil (državnim) predmetnim komisijam za pripravo nalog, bolj primernih za gluhe učence/kandidate. Obseg realiziranih sredstev: 4.927,54 eur.

c) Sklop 3:

Promocija učenja, poučevanja in tolmačenja SZJ, ki naslavlja različne ciljne skupine (strokovno in drugo zainteresirano javnost, udeležence v vzgoji in izobraževanju ipd.) (zap. št. 3.1): Slovenski šolski muzej je za okrepitev prepoznavnosti, ugleda in dviga kompetenc učiteljev gluhih sodeloval pri organizaciji mednarodne konference na temo zgodovine gluhih v Ljubljani in Zagrebu, s pripravo in tiskanjem zbornika konference ter postavitvijo priložnostne premične razstave o vzgoji in izobraževanju gluhih in naglušnih v Sloveniji. Obseg realiziranih sredstev: 5.000 eur.

d) Sklop 4:

Koordiniranje z nosilci aktivnosti in spremljanje izvajanja aktivnosti (zap. št. 4.1): vodja delovne skupine je bil vključen v usklajevanje z nosilci aktivnosti pri njihovem umeščanju v letne delovne načrte za leto 2023 javnih zavodov: ZRSS, ACS in RIC. Delovna skupina je bila na vseh sejah seznanjena s potekom izvajanja posameznih aktivnosti, o čemer so poročali vabljeni nosilci nalog oziroma posamezni člani delovne skupine, ki so izvajali naloge.

Delovna skupina je poročilo o delu za leto 2022 sprejela 1. marca 2023 na svoji 15. seji.

Pripravila:
Barbara Kresal Sterniša

Aleš Ojsteršek
Vodja delovne skupine